

Integrarea conservării biodiversității în politicile de amenajare a teritoriului și practici de utilizare a terenurilor pe modelul PATR Ștefan Vodă și Soroca, precum și PUG din 4 localități din R. Moldova

Patrimoniul natural

(Pîrvu, 2005)

- **Ansamblul componentelor și structurilor fizico-geografice, floristice, faunistice și biocenotice ale mediului natural, a căror importanță și valoare ecologică, economică, științifică, biogenă, sanogenă, peisagistică, recreativă și cultural-istorică, au o semnificație relevantă sub aspectul conservării diversității biologice, al integrării funcționale a ecosistemelor, al conservării patrimoniului genetic vegetal și animal, precum și pentru satisfacerea cerințelor de viață, de bunăstare, de cultură și civilizație ale generațiilor prezente și viitoare.**

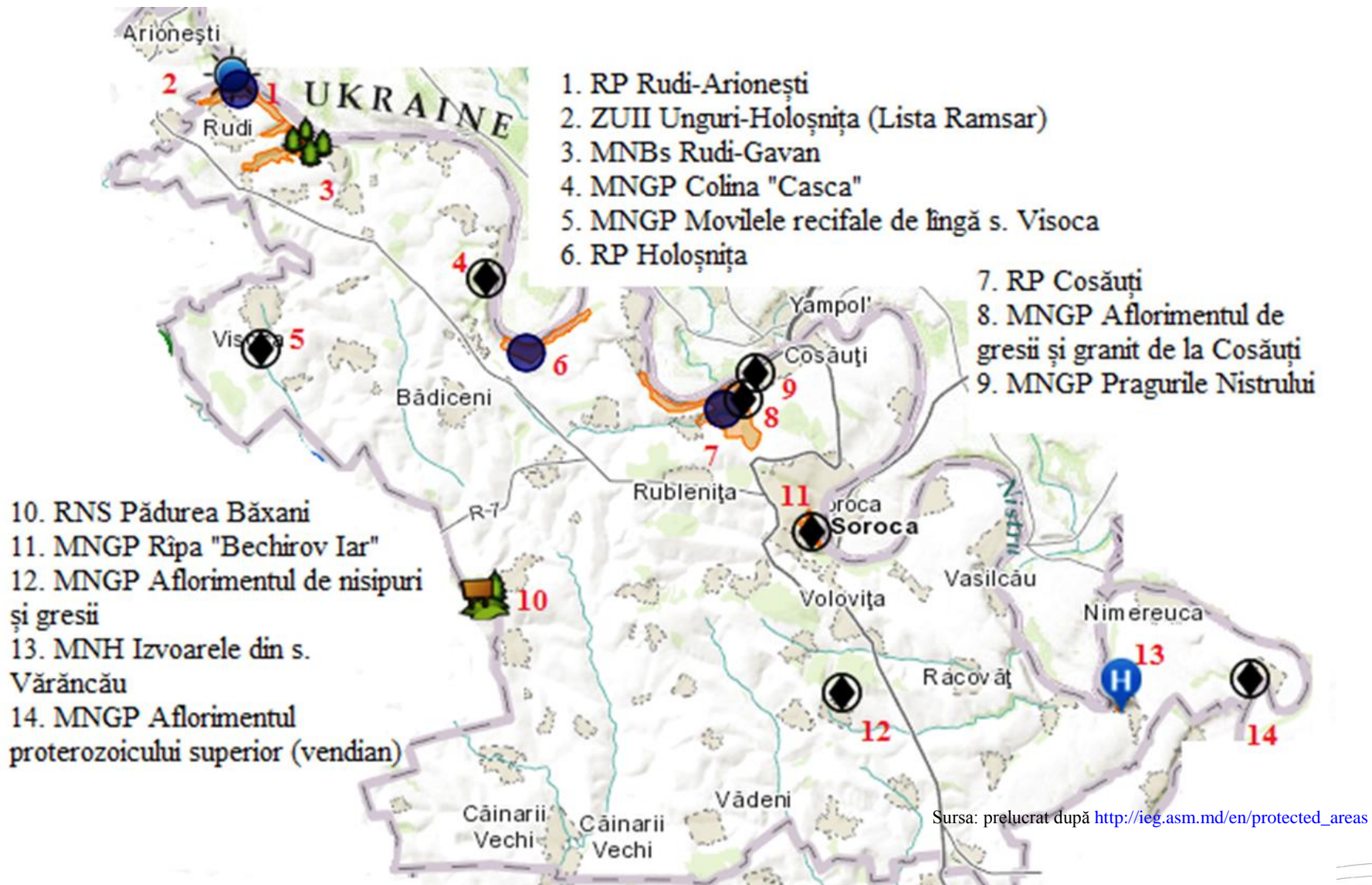
Baza legală

- Legea Nr. 835 din 17.05.1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului;
- Codul funciar Nr. 828-XII din 25.12.1991;
- Legea nr.1515-XII cu privire la Protecția Mediului;
- Strategia națională de gestionare a deșeurilor în Republica Moldova pentru perioada anilor 2013-2027 nr. 248 din 10.04.2013;
- Codul Silvic Nr. 887 din 21.06.1996;
- Legea cu privire la Programul de stat de regenerare și împădurire a terenurilor fondului forestier pe anii 2003-2020" (Hotărârea Guvernului RM nr. 737 din 17 iunie 2003);
- HOTĂRÎRE Nr. 304 din 17.03.2007 cu privire la aprobarea Programului Național de asigurare a securității ecologice pentru anii 2007-2015;
- Legea privind fondul ariilor naturale protejate de stat nr. 1538-XIII din 25.02.98; nr. 631 - XI din 15.10.99;
- Regulamentul privind zonele protejate naturale și construite, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1009 din 05.10.2000;

- Legea privind protecția aerului atmosferic (Hotărârea Guvernului RM nr. 1422- XII din 17.12.97);
- Legea cu privire la rețeaua ecologică nr. 94-XVI din 05.04.2007;
- Legea regnului animal (1995);
- Legea cu privire la zonele și fâșiile de protecție a apelor râurilor și bazinelor de apă Nr. 440 din 27.04.1995;
- Legea nr. 1102 din 6 februarie 1997 cu privire la resursele naturale;
- Legea nr. 149 din 8 iunie 2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura;
- Legea nr. 86 din 29 mai 2014 privind evaluarea impactului asupra mediului;
- Legea nr.11 din 02.03.2017 privind evaluarea strategică de mediu;
- Legea regnului vegetal nr. 239 din 8 noiembrie 2007;
- Legea privind deșeurile nr.209 din 29.07.2016.

Surse de informare

1. Anuarele Inspectoratului Ecologic de Stat și a Inspecției Ecologice Soroca. Ministerul Mediului. Chișinău, 2010-2017.
2. Cadastrul funciar al R. Moldova la 1.01.2016, INGEOCAD, Chișinău, 2016
3. Cartea Roșie a R. Moldova, ediția a III-a. Chișinău, 2015.
4. <http://geoportal.md/>
5. Planul de Management pentru Zona Ramsar „Unguri-Holoșnița” și „Nistru de Jos”. „Biotica”.
6. Postolache Gh., Vegetația Republicii Moldova, Chișinău, Știința, 1995, 340 pagini.
7. Postolache Gh., Arborii seculari. Ariile Naturale Protejate de Stat. Chișinău, Știința, 2016
8. Resursele acvatice ale Republicii Moldova. Apele de suprafață. Valeriu Cazac, Constantin Mihăilescu, Gherman Bejenaru ș.a, Chișinău, Știința, 2007.
9. Resursele naturale. Vol. I. Mediul geografic al Republicii Moldova, Chișinău, Știința, 2007.
10. Ursu A., Solurile Moldovei. Chișinău, Academica, 2011.
11. Zonele-nucleu ale rețelei ecologice. „Evaluarea integrității principalelor coridoare”. Biotica, 2012.
12. http://ieg.asm.md/en/protected_areas , Cadastrul Ariilor Naturale protejate de Stat, Institutul de Ecologie și Geografie al ASM.

Empowered lives.
Resilient nations.

1. RR Complex de soluri aluvionale, carbonatice, cernoziomice, de fineață, mlăștinoase și înămolite ale zonei basarabene de stepă.

2. MNGP Rîpa lui Albu

3. ZUII Nistru de Jos

4. MNGP Rîpa din Purcari

5. RNS Olănești

6. RNM Mlaștina "Togai"

7. MNGP Rîpa de Piatră

Arii naturale protejate de interes local

- 7 Monumente ale Naturii Geologice și Paleontologice:
  - Rîpa "Bechirov Iar" din com. Zastâncă;
  - Afloriment de nisipuri și gresii din com. Redi-Cereșnovăț;
  - Pragurile Nistrului din com. Cosăuți;
  - Aflorimentul de gresii și granit de la Cosăuți, din com. Cremenciuc;
  - „Colina Casca”;
  - Movablele recifale de lângă s. Visoca;
  - Aflorimentul Proterozoicului superior.
- 1 Monument Hidrologic:
  - Izvoarele din satul Vărăncău.

Monumentul are o suprafață de 46 ha. Aria protejată este amplasată în partea estică a com. Zastînca, în lunca r. Bechir. Monumentul se află în gestiunea Ocolului Silvic Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumul magistral M2 (prin partea sudică).

Importanța. Monumentul prezintă o importanță științifică, fiind destinată conservării aflorimentelor geologice. Stâncile calcaroase, după o amenajare adecvată, pot fi utilizate la practicarea alpinismului. De asemenea, vârfurile înalte prezintă puncte importante de belvedere. Statutul rezervației se respectă, în perimetrul ei fiind instalate borne și panouri informative.

Monumentul are o suprafață de 0,5 ha. Aria protejată este amplasată în partea nordică a s. Redi-Cereșnovăț. Monumentul se află în gestiunea Întreprinderii Agricole „Redi”. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumului magistral M2 și a drumului local L112.

Aflorimentu l de nisipuri și gresii „Redi- Cereșnovăț ”

- **Importanța.** Monumentul prezintă o importanță științifică, fiind destinat conservării aflorimentelor geologice. Rămășițele de fosile servesc la reconstituirea trecutului geologic al teritoriului dat. Monumentul a fost afectat de extracțiile de nisipuri. Statutul rezervației se respectă, în perimetrul ei fiind instalate borne și panouri informative.

Monumentul are o suprafață de 8 ha. Aria protejată este amplasată în partea estică a s. Cosăuți, în albia r. Nistru. Monumentul se află în gestiunea Carierei de granit și pietriș Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumul magistral M2.

„Pragurile Nistrului”

Importanța. Pragurile Nistrului formează un sector spectaculos prin care apa râului curge rapid și zgomotos, având o importanță peisagistică inedită.

Monumentul are o suprafață de 8 ha. Aria protejată este amplasată în partea estică a s. Cosăuți, în lunca r. Nistru. Monumentul se află în gestiunea Carierei de granit și pietriș Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumul magistral M2.

„Aflorimentul de gresii și granit de la Cosăuți”

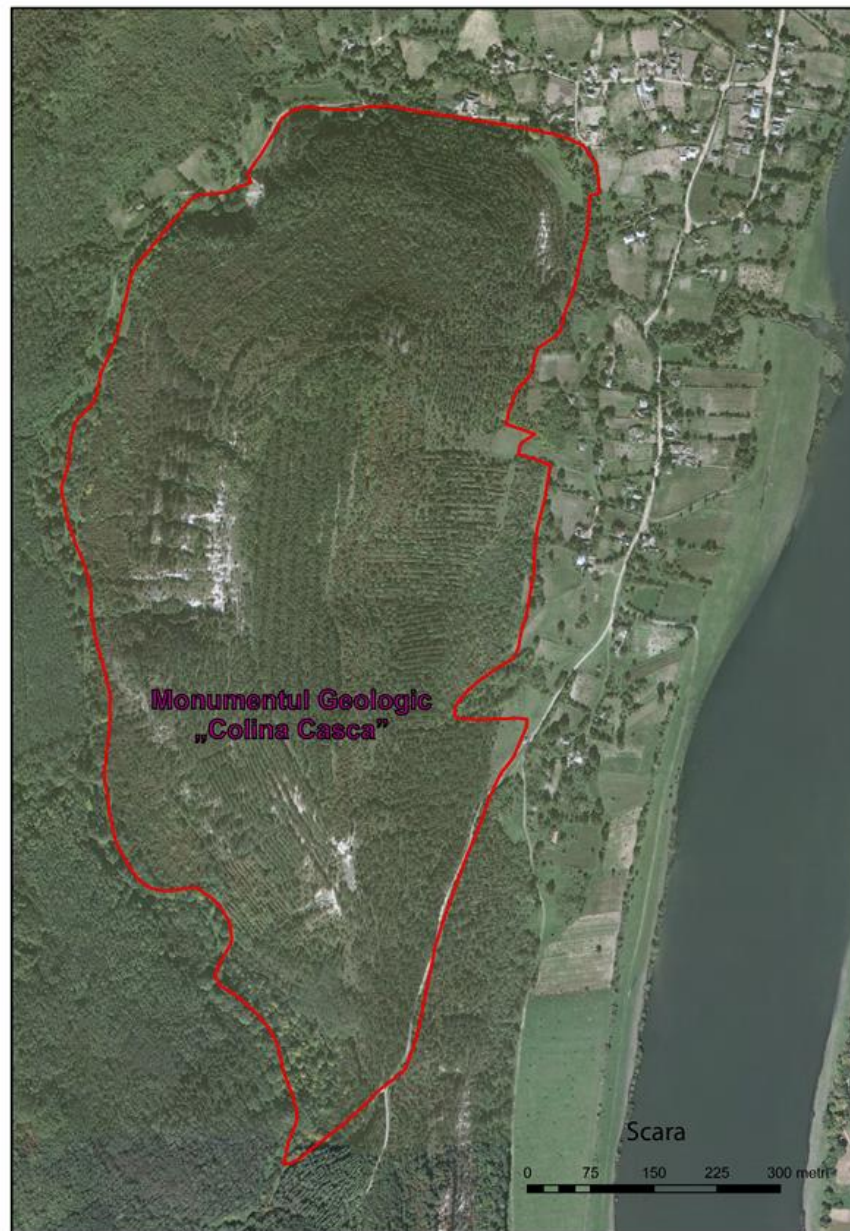

Importanța. Monumentul prezintă o importanță științifică, fiind destinat conservării aflorimentelor geologice. Stâncile calcaroase, după o amenajare adecvată, pot fi utilizate la practicarea alpinismului. De asemenea, platourile înalte de pe malul abrupt, prezintă puncte importante de belvedere. Statutul rezervației nu se respectă, în perimetrul ei continuă lucrările de extracție a gresiei și granitului.

Monumentul are o suprafață de 37,6 ha. Aria protejată este amplasată în partea vestică a s. Cremenciug, pe versantul drept al văii r. Nistru. Monumentul se află în gestiunea Întreprinderii Silvice de Stat Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumul magistral M2, drumul republican R9.

Colina „Casca”

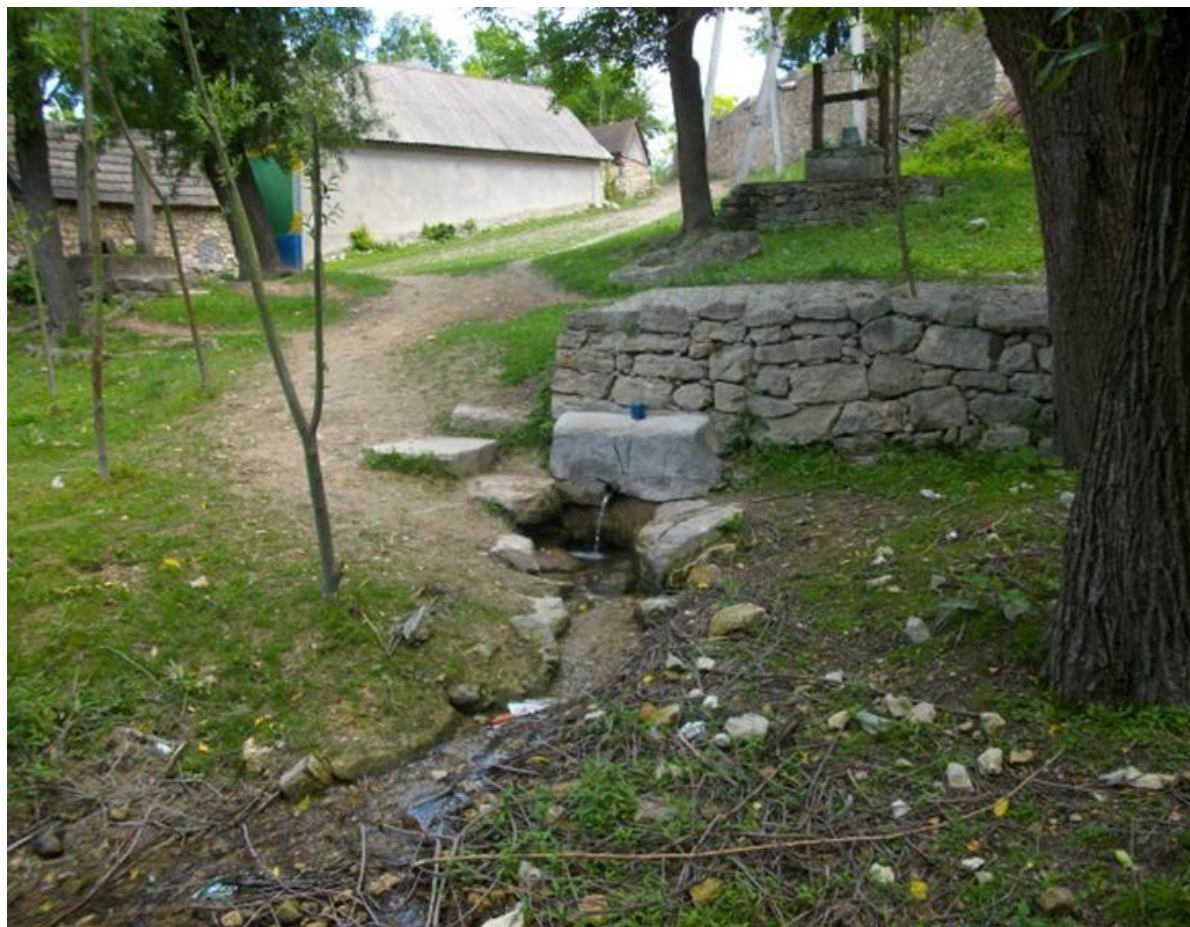
Importanța. Monumentul prezintă o importanță științifică, fiind destinată conservării aflorimentelor geologice. Stâncile calcaroase, după o amenajare adecvată, pot fi utilizate la practicarea drumeției. De asemenea, platourile înalte de pe malul abrupt, prezintă puncte importante de belvedere. De cum ajungi pe vârful dezgolit al colinei, la 106 metri înălțime, admiri peisajul montan așezat la poale. Statutul rezervației se respectă, în perimetrul ei există borne și panouri informative.

Monumentul are o suprafață de 2 ha. Aria protejată este amplasată în partea central-sudică a s. Varancău. Monumentul este în gestiunea Întreprinderii Agricole „Prietenia”. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumul magistral M2 și L117.

MNH IZVOARELE DIN SATUL VĂRĂNCĂU

Importanța. Izvorul este amenajat, într-o stare bună, dar poluat de deșeuri menajere. Este element de patrimoniu natural, completează ansamblul peisagistic din spațiul geografic al țării. Comunitatea locală utilizează izvorul ca resursă de apă potabilă. Are o importanță mare ca obiect de recreație și de educație ecologică.

Arii naturale protejate de interes RAIONAL

3 Rezervații Peisagistice:

- Cosăuți,
- Rudi-Arionești,
- Holoșnița.

•1 Monument Natural Botanic:

- Rudi-Gavan.

•1 Rezervație Naturală Silvică:

- Pădurea Băxani.

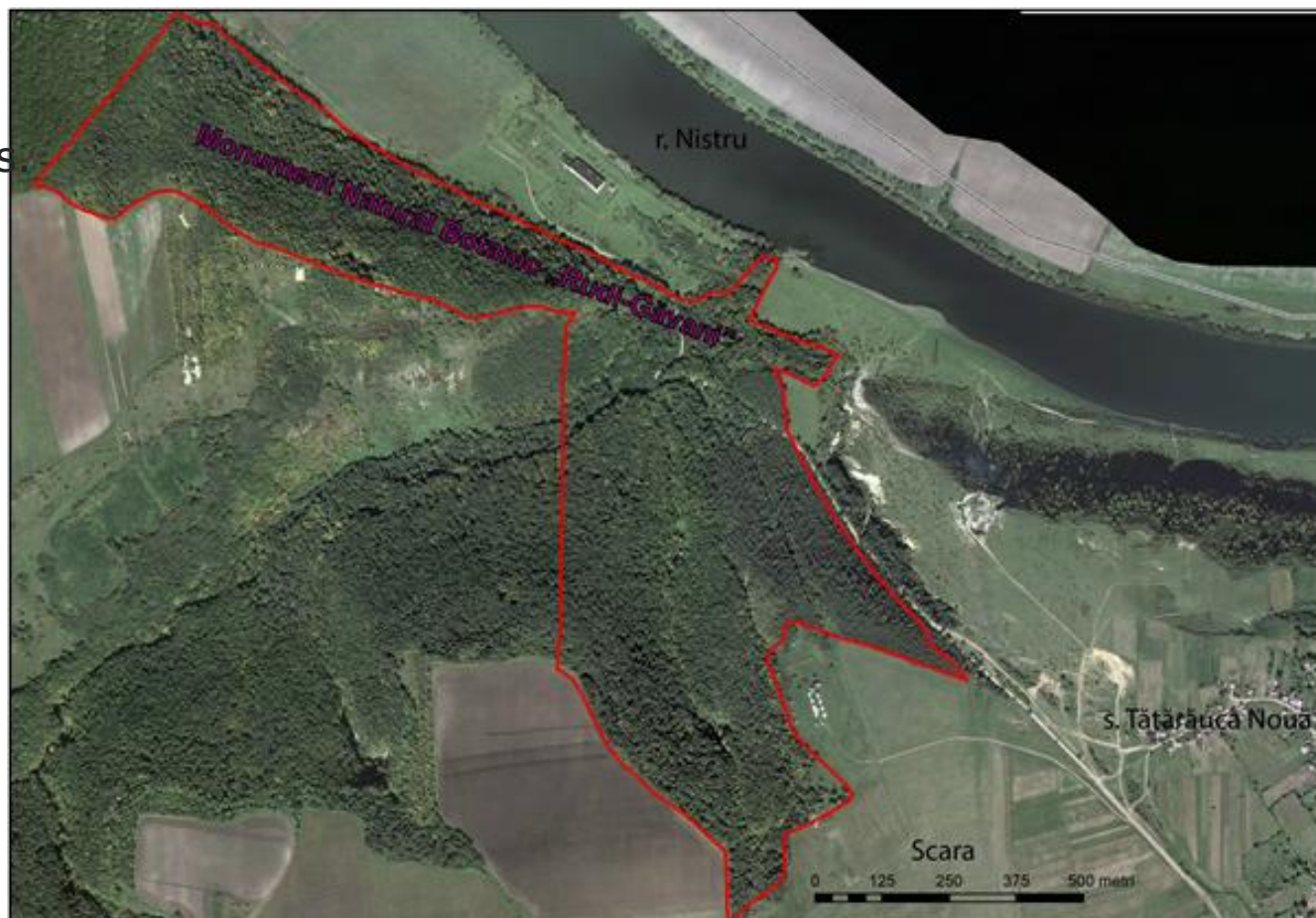
•3 arbori seculari.

Monumentul are o suprafață de 49 ha. Aria protejată este amplasată în partea nord-vestică a s. Tătărauca Nouă.

Monumentul este în gestiunea Întreprinderii Silvice de Stat Soroca.

Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumul magistral M2 și L63.

Monument Natural Botanic „Rudi-Găvani

Importanța constă în prezența **arboretelor naturale**, care și-au păstrat structura relativ neafectată, printre care și exemplare cu vârstă seculară (75-140 ani), cu regim special de conservare. Este bogată în specii de plante rare, protejate la nivel național și internațional.

Monumentul are o suprafață de 45 ha. Aria protejată este amplasată în partea estică a s. Băxani. Monumentul este în gestiunea Întreprinderii Silvice de Stat Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumului republican R7 și L100.

Importanța. Prezintă un **ecosistem xerofit de silvostepă** amplasat pe unul dintre cele mai înalte locuri ale Podișului Soroca, având altitudini cuprinse între 250-335 m. Specia dominantă este stejarul, cu vârsta cuprinsă între 80-90 ani

Rezervația Naturală Silvică „Pădurea Băxani”

Monumentul are o suprafață de 585 ha. Aria protejată este amplasată în partea sud-vestică a s. Cosăuți, de-a lungul r. Nistru. Monumentul este în gestiunea Întreprinderii Silvice de Stat Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumului magistral M2.

Rezervația Peisagistică „Cosăuți”

Importanța științifică, cognitivă și recreativă a obiectului, constă în conservarea elementelor peisajere și biotice valoroase, posibilitatea studierii florei și faunei din regiune și cunoașterii cu speciile rare, ocrotite la nivel național, regional și internațional, servind totodată ca zonă de odihnă organizată (turism) - datorită vegetației, reliefului și locurilor de un pitoresc impresionant. Prezintă un fragment al coridorului ecobiologic Nistrean al Rețelei Ecologice PanEuropene. Elementele peisagistice ce caracterizează rezervația sunt stâncile, peșterile, râpele, râulețele, versanții petrofiți și porțiunile abrupte pe care s-au păstrat păduri seculare de stejar.

Rezervația Peisagistică „Rudi- Arionești”

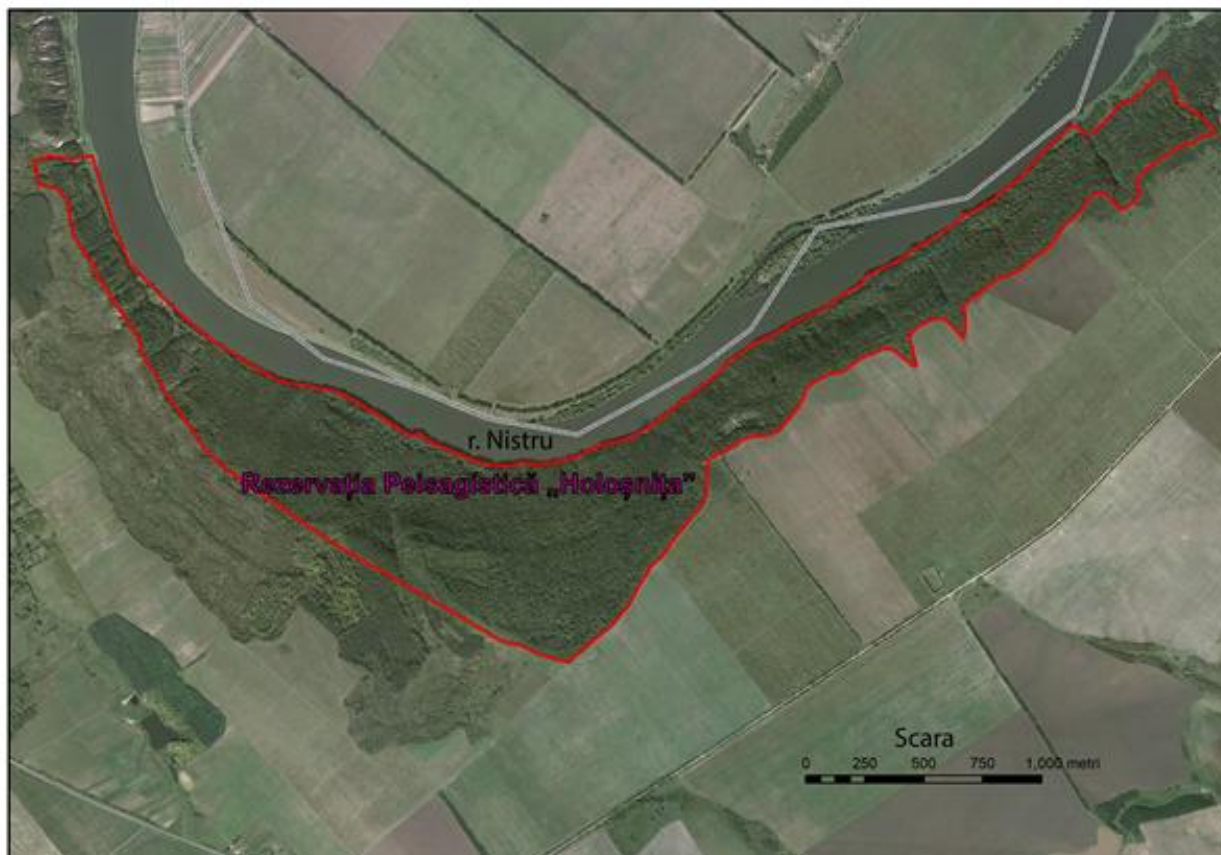
Monumentul are o suprafață de 916 ha. Aria protejată este amplasată în partea nord-estică a s. Rudi, de-a lungul r. Nistru. Monumentul este în gestiunea Întreprinderii Silvice de Stat Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumului republican R9 și drumul L64. Deosebit de important este defileul Rudi cu o lungime de 5 km și adâncimea de 250 m. Pe suprafața lui sânt bine dezvoltate fisurile eoliene cu forme bizare.

Aici sunt incluse **cele mai valoroase și calitative arborete, cu vârsta cuprinsă în limitele de 71-130 ani.** Cel mai răspândit tip de pădure este șleau de deal cu **gorun și stejar pedunculat.**

Monumentul are o suprafață de 199 ha. Aria protejată este amplasată în partea nord-estică a s. Rudi, de-a lungul r. Nistru. Monumentul este în gestiunea Întreprinderii Silvice de Stat Soroca. Căile de acces spre monument sunt prin intermediul drumului republican R9 și drumul L64.

Rezervația Peisagistică „Holoșnița”

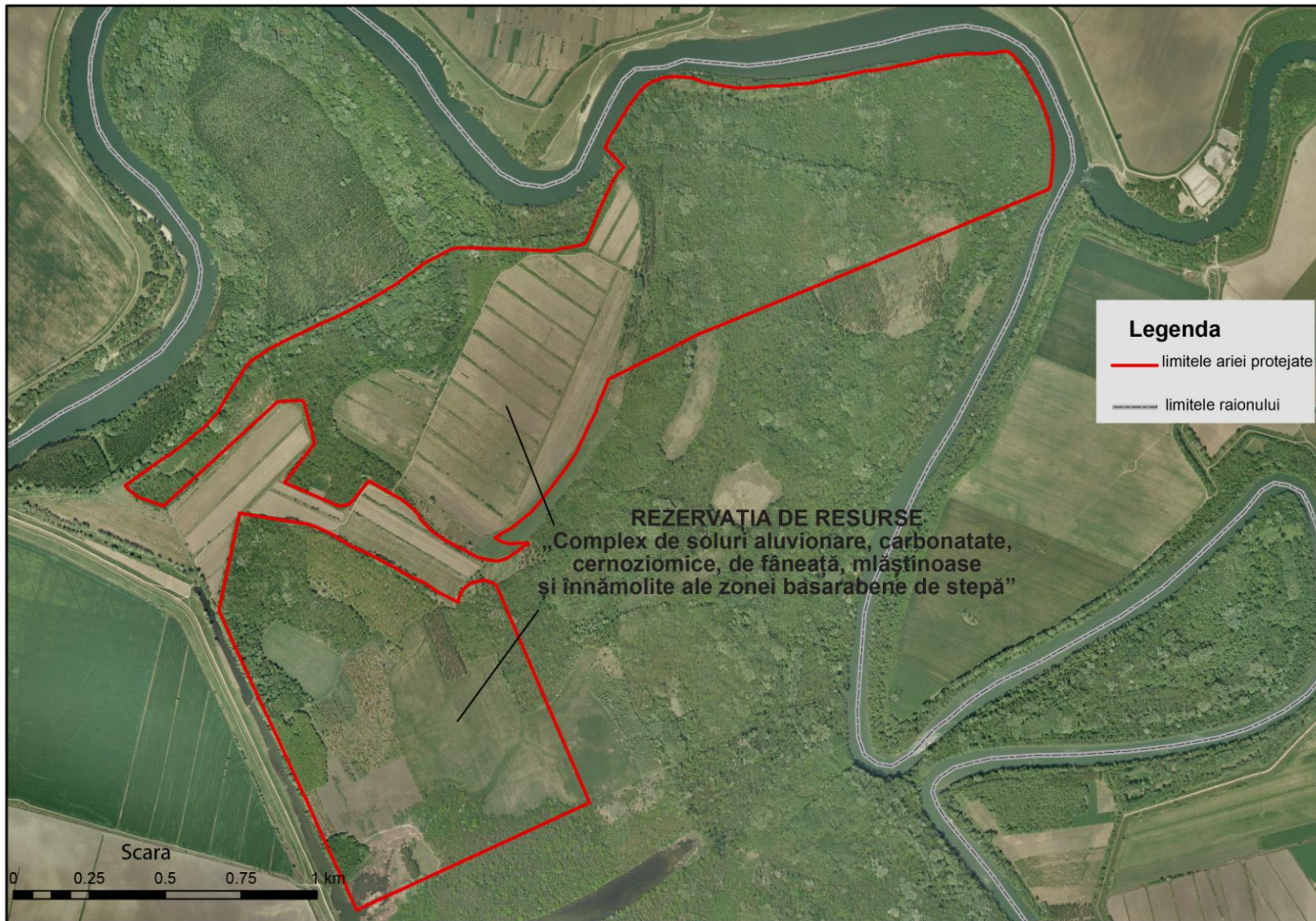

Importanța științifică, cognitivă și recreativă a obiectului, constă în conservarea diversității biologice și elementelor peisajere valoroase, posibilitatea studierii florei și faunei din regiune și cunoașterii cu **speciile rare, incluse în Cartea Roșie a Moldovei** și ocrotite la nivel național, regional și internațional, servind totodată ca **zonă de odihnă** organizată (turism) - datorită vegetației, reliefului și locurilor de un pitoresc impresionant. RP Holoșnița este parte componentă a Zonei Ramsar Unguri-Holoșnița.

Principalele probleme ale ariilor naturale protejate

1. Lipsa delimitării în teren a hotarelor cadastrale ale Ariilor Protejate.
2. Lipsa în teren a panourilor informative, bornelor, etc.
3. Slaba informare a populației locale despre statutul acestor teritorii, valorii lor (în special, celei ecosistemice), posibilităților de valorificare turistică, științifică, etc.
4. Degradarea valorii unor Arie Naturale.
5. Problema extinderii suprafețelor cu Arie Protejate în partea centrală și de vest a raionului.

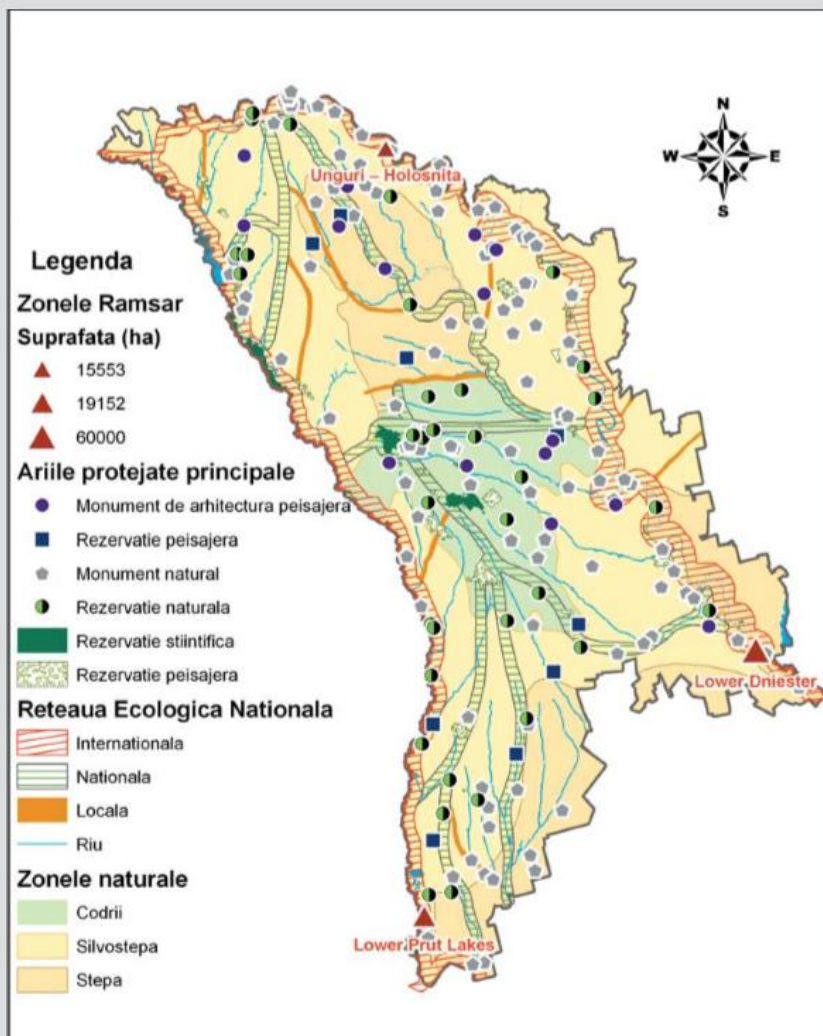

BIODIVERSITATEA

- Conform Strategiei Naționale și Planului de Acțiuni în Domeniul Conservării Diversității Biologice, **pentru protecția a circa 50% din biota Moldovei și asigurarea unui echilibru stabil al funcționării ecosistemelor este necesar de a proteja nu mai puțin de 10% din suprafața țării.**
- Actualmente suprafața ariilor protejate de stat din RM constituie 6,1% din teritoriul țării, iar în limitele raionului Soroca – 0,84%.

ANPS prin prisma Rețelei Ecologice Naționale

REN trebuie să asigure: a) restabilirea și conservarea peisajelor și ecosistemelor; b) conservarea diversității biologice și genetice; c) diminuarea proceselor de eroziune a solului; d) conservarea, protecția, restabilirea și extinderea învelișului vegetal; e) ameliorarea bazei furajere a animalelor; f) sporirea valorii de recreație a teritoriului; g) conservarea și restabilirea obiectivelor acvatice, ameliorarea calității lor; h) stabilizarea proceselor naturale în sectoarele aferente rețelei ecologice.

REN:

- zone nucleu de importanță internațională ale Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei:

1. Rudi-Arionești; 2. Cosăuți;

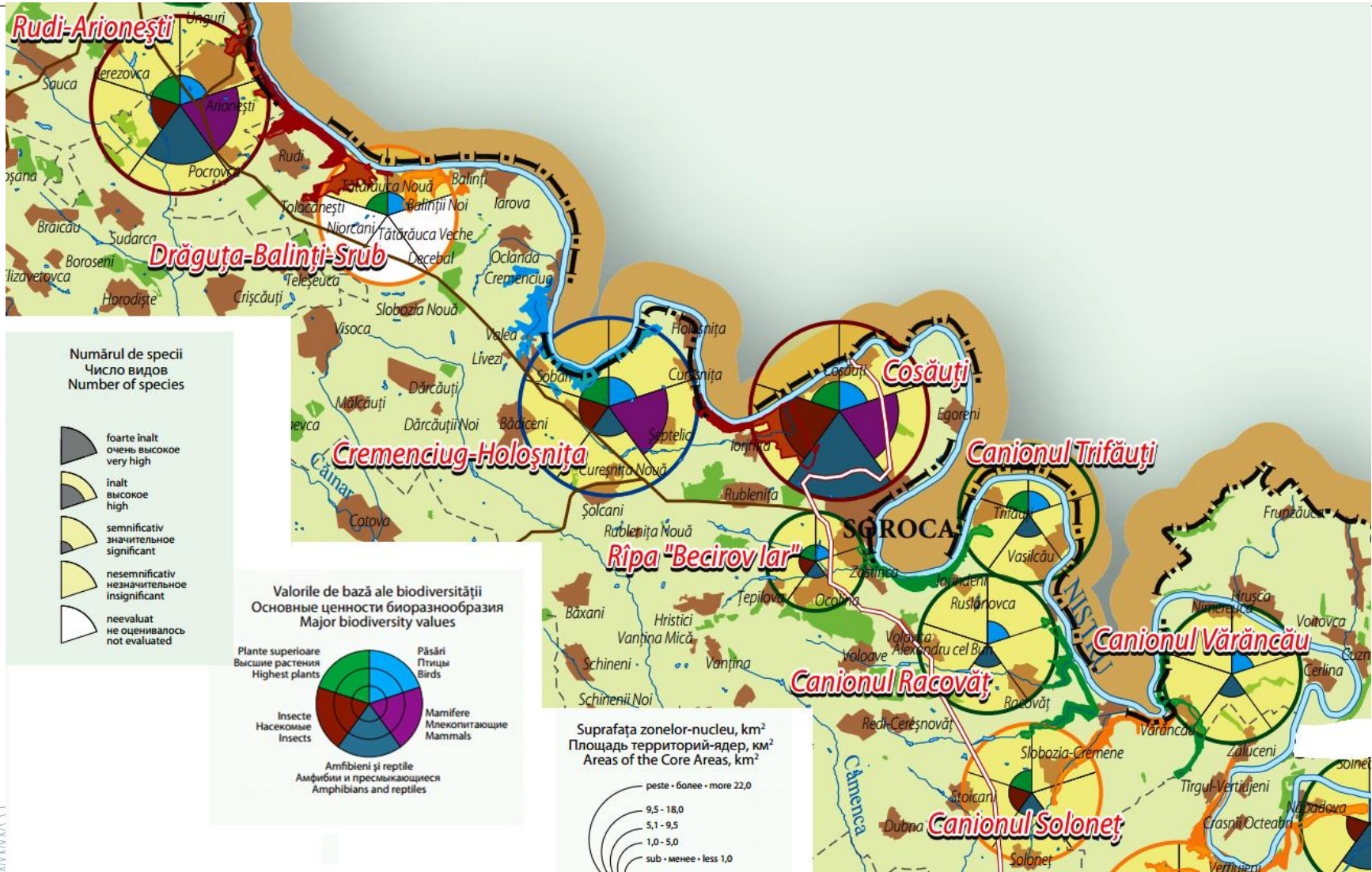
- zone nucleu de importanță națională ale Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei:

1. Cremenciug-Holoșnița;

- zone nucleu de importanță locală ale Rețelei Ecologice Naționale a Moldovei:

1. Draguța-Balinți-Srub; 2. Rîpa Bechirov Iar; 3. Canionul Racovăț; 4. Canionul Vărăncău; 5. Canionul Trifăuți; 5. Canionul Soloneț.

Coridorul ecologic de importanță internațională – Nistru (reglementarea scurgerii apelor de suprafață, pentru prevenirea spălării solului, precum și a îngrășămintelor minerale și a substanțelor folosite pentru protecția plantelor, crearea unei microclime mai favorabile, etc.)

Valorile de bază ale biodiversității din zonele nucleu, rn. Soroca (www.biotica-moldova.org)

Speciile de plante rare

- În compoziția floristică a complexelor naturale pe teritoriul zonei au fost identificate circa 750 de specii de plante superioare.
- Printre acestea au fost identificate de către experți (în rezultatul inventarierii în teren) un număr mare de plante rare – 39 specii de plante rare pentru R. Moldova.

Lista speciilor de plante rare inventariate în anul 2016, în limitele raionului Soroca

Nr.	Denumirea speciei	
	Științifică	Populară
1.	Aconitum eulophum Rchb.	Omag-Galben
2.	Aconitum lasiostomum	Omag-Lasiostom
3.	Allium inaequale Janka	Ceapă-Inegală
4.	Alnus glutinosa (L.) Gaertn.	Arin-Negru
5.	Alyssum gmelinii Jord.	Ciucușoară-Gmelin
6.	Athyrium filix-femina (L.) Roth.	Filice-Feminină (Spinarea-Lupului)
7.	Caltha palustris L.	Bulbuc-Palustru (Calcea-Calului)
8.	Carex rhizina Blytt en Lindb.	Rogoz-Rizineu
9.	Cephalanthera damasonium (Miller) Druce	Căpșunică
10.	Cotoneaster melanocarpus Fisch. ex Blytt.	Bârcoace
11.	Dictamnus gymnostylis Stev.	Frăsinel
12.	Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P. Fuchs	Ferigă-Cartuziană
13.	Dryopteris filix-mas (L.) Schott	Ferigă-Masculină
14.	Euonymus nanus Bieb.	Vonicer-Pitic
15.	Fritillaria montana Hoppe	Bibilică-Montană
16.	Galanthus nivalis L.	Ghiocel-Nival
17.	Genista tetragona Bess.	Drobișor-tetramuchiat
18.	Gymnocarpium dryopteris (L.) Newm.	Gimnocarpiu-Ferigoideu
19.	Gymnocarpium robertianum (Hoffm.) Newm.	Gimnocarpiu-Robert
20.	Helianthemum canum (L.) Hornem.	Mălăoai-Căruntă
21.	Hepatica nobilis Mill.	Popâlnic-Nobil
22.	Hypericum montanum L.	Sunătoare-Montană
23.	Jurinea stoechadifolia (Bieb.) DC.	Iurinee-Integrifolie
24.	Laserpitium latifolium L.	Zmeoaică-Latifolie
25.	Lembotropis nigricans L.) Griseb.	Bobîțel-Nigrescent
26.	Luzula multiflora (Ehrh.) Lej.	Păuniță-Multifloră
27.	Maianthemum bifolium (L.) F. W. Schmidt	Lăcrimiță-Bifolie
28.	Melittis sarmatica Klok.	Dumbravnic
29.	Ornithogalum flavescens Lam.	Celnușă-Gălbui
30.	Phyllitis scolopendrium (L.) Newm.	Năvalnic (Limba-Cerbului)
31.	Poa versicolor Bess.	Firuță-Diversicolă
32.	Polypodium vulgare L.	Polipodiu-Comun (Iarbă-Dulce)
33.	Polystichum aculeatum (L.) Roth.	Scutarie-Aculeată (Creasta-Cocoșului)
34.	Rosa frutetorum Bess.	Măceș-Frutetos
35.	Rosa pygmaea Bieb.	Măceș-Pitic
36.	Schivereckia podolica (Bess.) Andr. ex DC.	Șiverechie-Podoliană

Unele Specii rare din regiune, incluse în Cartea Roșie a RM (2016)

Hodolean tataresc

Crambe tatarica Rară, CRRM (EN)

Verigariu

Rhamnus tinctoria Rară, CRRM (VU),
limita de NE a arealului

Popîlnic

Hepatica nobilis Rară, CRRM (VU),
limita de S a arealului

Mutulică

Scopolia carniolica Rară, CRRM (VU),
areal limitat

Ghiocel nival

Galanthus nivalis Rară, CRRM (EN)

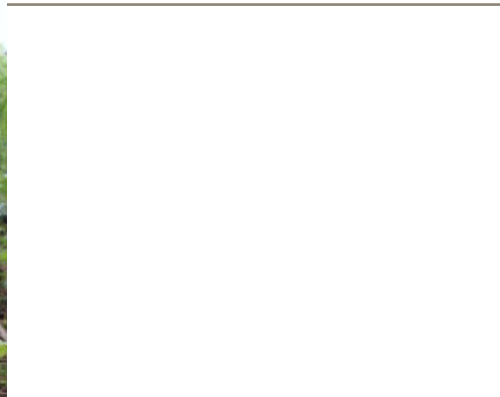
Lăcrămiță bifolie

Maianthemum bifolium Rară, CRRM
(EN), limita de S a arealului

Căpșuniță grandifloră

Cephalanthera damasonium Rară,
CRRM (VU), la limita arealului

Năvalnic

Phyllitis scolopendrium Rară,
CRRM (EN), la limita arealului

Ginnocarpium ferigoideu

Gymnocarpium dryopteris Rară,
CRRM (EN), geografia botanică

Fauna

- Mamifere – 49 specii
- Specii incluse în Cartea Roșie a Republicii Moldova (Ediția III) – 8.

Nr.	Denumirea speciei	
	Științifică	Populară
Mamifere		
1.	Rhinolophus ferrumequinum (Schreber, 1774)	Liliac -mare-cu-potcoavă
2.	Rhinolophus hipposideros (Bechshtein, 1800)	Liliac -mic-cu-potcoavă
3.	Plecotus austriacus (Fischer, 1829)	Liliac-urecheat-cenușiu
4.	Pipistrellus nathusii (Keyserling et Blasius, 1839)	Liliacul-lui-Nathusius
5.	Pipistrellus kuhlii (Kuhl, 1819)	Liliacul-lui-Kuhl
6.	Myotis daubentonii (Kuhl, 1817)	Liliac-de-apă
7.	Martes martes (Linnaeus, 1758)	Jder-de-pădure
8.	Felis silvestris (Schreber, 1777)	Pisică sălbatică

Păsări – 205 specii

11 specii incluse în Cartea Roșie a R. Moldova

Păsări		
9.	Bubo bubo (Linnaeus, 1758)	Buhă
10.	Ciconia ciconia (Linnaeus, 1758)	Barză-albă
11.	Circus cyaneus (Linnaeus, 1766)	Erete-vânăț
12.	Circus pygargus (Linnaeus, 1758)	Erete-sur
13.	Hieraaetus pennatus (Gmelin, 1788)	Acvilă-pitică
14.	Milvus migrans (Boddaert, 1783)	Gaie-neagră
15.	Cygnus cygnus (Linnaeus, 1758)	Lebădă-de-iarnă
16.	Cygnus olor (Gmelin, 1789)	Lebădă-de-vară
17.	Dendrocopos medius (Linnaeus, 1758)	Ciocănitoare-de-stejar
18.	Ficedula hypoleuca (Pallas, 1764)	Muscar –negru
19.	Monticola saxatilis (Linnaeus, 1766)	Mierlă-de-piatră

- Reptile – 9 specii
- 4 specii incluse în Cartea Roșie a R. Moldova

Reptile		
20.	<i>Emys orbicularis</i> (Linnaeus, 1758)	Broască-țestoasă-de-baltă
21.	<i>Zamenis longissimus</i> (Laurenti, 1768)	Șarpele-lui-Esculap
22.	<i>Coronella austriaca</i> (Laurenti, 1768)	Șarpe-de-alun
23.	<i>Vipera berus</i> (Linnaeus, 1758)	Viperă comună

- Amfibieni – 11 specii
- 9 specii incluse în Cartea Roșie a R. Moldova.

Amfibieni		
24.	Triturus vulgaris (Linnaeus, 1758)	Triton comun
25.	Triturus cristatus (Laurenti, 1768)	Triton-cu-creastă
26.	Bombina bombina (Linnaeus, 1761)	Buhai-de-baltă-cu-burta-roșie
27.	Bombina variegata (Linnaeus, 1758)	Buhai-de-baltă-cu-burta-galbenă
28.	Pelobates fuscus (Laurenti, 1768)	Broască-săpătoare-brună
29.	Hyla arborea (Linnaeus, 1758)	Brotăcel
30.	Bufo bufo (Linnaeus, 1768)	Broască-râioasă-brună
31.	Rana temporaria (Linnaeus, 1758)	Broască-roșie-de-munte
32.	Rana dalmatina (Bonaparte, 1840)	Broască-roșie-de-pădure

- Pești – 46 specii
- 6 specii incluse în Cartea Roșie a R. Moldova.

Pești		
33.	Rutilus frisii (Nordmann, 1840)	Babușcă-pontică
34.	Lota lota (Linnaeus, 1758)	Mihalț
35.	Zingel zingel (Linnaeus, 1766)	Pietrar
36.	Zingel streber (Siebold, 1863)	Fusar
37.	Acipenser ruthenus (Linnaeus, 1758)	Cegă
38.	Alburnoides bipunctatus (Bloch, 1782)	Beldiță comună

- Nevertebrate – 44 specii, 24 specii incluse în Cartea Roșie a R. Moldova.

Insecte		
39.	<i>Calosoma sycophanta</i> (Linnaeus, 1761)	Calosomă-mirositoare
40.	<i>Carabus intricatus</i> (Linnaeus, 1761)	Carabidă-confuză
41.	<i>Carabus ullrichi</i> (Germar, 1824)	Carabidă-ulrihi
42.	<i>Oryctes nasicornis</i> (Linnaeus, 1758)	Gândac-rinocer (caraban)
43.	<i>Lucanus cervus</i> (Linnaeus, 1758)	Rădașcă
44.	<i>Cerambyx cerdo</i> (Linnaeus, 1758)	Croitor-mare-al-stejarului
45.	<i>Morimus asper funereus</i> (Mulsant, 1862)	Croitor-cenușiu
46.	<i>Protaetia aeruginosa</i> (Linnaeus, 1767)	Cetonischemă-aeruginosa
47.	<i>Agria tau</i> (Linnaeus, 1758)	Fluture-aglia
48.	<i>Saturnia pyri</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	Ochi-de-păun-mare
49.	<i>Saturnia (Eudia) pavonia</i> (Linnaeus, 1758)	Ochi-de-păun-mic (molie-împărat)
50.	<i>Acherontia atropos</i> (Linnaeus, 1758)	Fluture-cap -de-mort
51.	<i>Marumba quercus</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	Porumbac ul-stejarului
52.	<i>Proserpinus proserpina</i> (Pallas, 1772)	Porumbac –proserpin
53.	<i>Euplagia quadripunctaria</i> (Poda, 1761)	Arctiidă-Hera
54.	<i>Callimorpha dominula</i> (Linnaeus, 1758)	Calimorfă –dominula
55.	<i>Pericallia matronula</i> (Linnaeus, 1758)	Fluture-tigru-mare
56.	<i>Papilio machaon</i> (Linnaeus, 1758)	Fluture-mahaon (coada-rândunicii)
57.	<i>Zerynthia polyxena</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	Fluture-Polixena (Fluture-bijuterie)
58.	<i>Colias chrysotheme</i> (Esper, 1781)	Gălbioară-aurie
59.	<i>Leptidea morsei</i> (Fenton, 1882)	Albiliță-mică
60.	<i>Coenonympha hero</i> (Linnaeus, 1761)	Fluture-Hero
61.	<i>Apatura iris</i> (Linnaeus, 1758)	Fluture-cu-irizații
62.	<i>Limenitis populi</i> (Linnaeus, 1758)	Fluture-mare-al-plopului
63.	<i>Neptis sappho</i> (Pallas, 1771)	Fluture-pestriț-Sappho
64.	<i>Polyommatus daphnis</i> (Denis et Schiffermüller, 1775)	Albăstriță-dafnis (fluture-meleagr)
65.	<i>Tomares nogelii</i> (Herrich-Schäffer, 1851)	Licanidă-Nogel (albăstriță-tomares)
66.	<i>Megacelia maculata</i> (Drury, 1773)	Vicopa-gigant

Buhă mare

Bubo bubo Rară, CRRM (CR)

Acvilă pitică

Hieraaetus pennatus Rară, CRRM (CR)

Mierlă de piatră

Monticola saxatilis Rară, CRRM (CR)

© - josef hlasek
www.hlasek.com
Elaphe longissima ab8249

Șarpele lui Esculap

Elaphe longissima Rară, CRRM (EN)

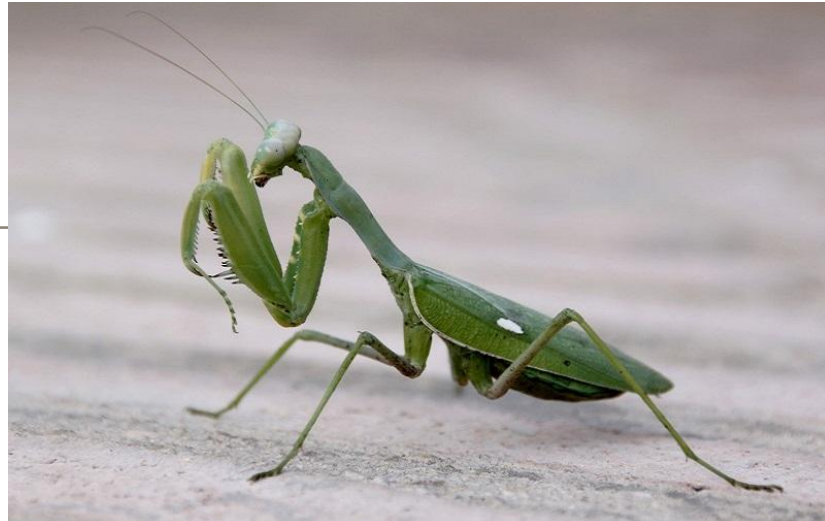
Șoim dunărean

Falco cherrug Rară, CRRM (CR)

Șarpele cu abdomen galben

Coluber jugularis Rară, CRRM (EN)

Călugăriță

Mantis religiosa Rară, CRRM (EN)

Calosomă mirositoare

Calosoma sycophanta Rară, CRRM (CR)

Rădașca

Lucanus cervus Rară, CRRM (EN)

Viespe gigantică

Scolia maculata Rară, CRRM (EN)

Mahaon

Papilio machaon Rară, CRRM (CR)

Porumbac “cap mort”

Manduca atropos Rară, CRRM (VU)

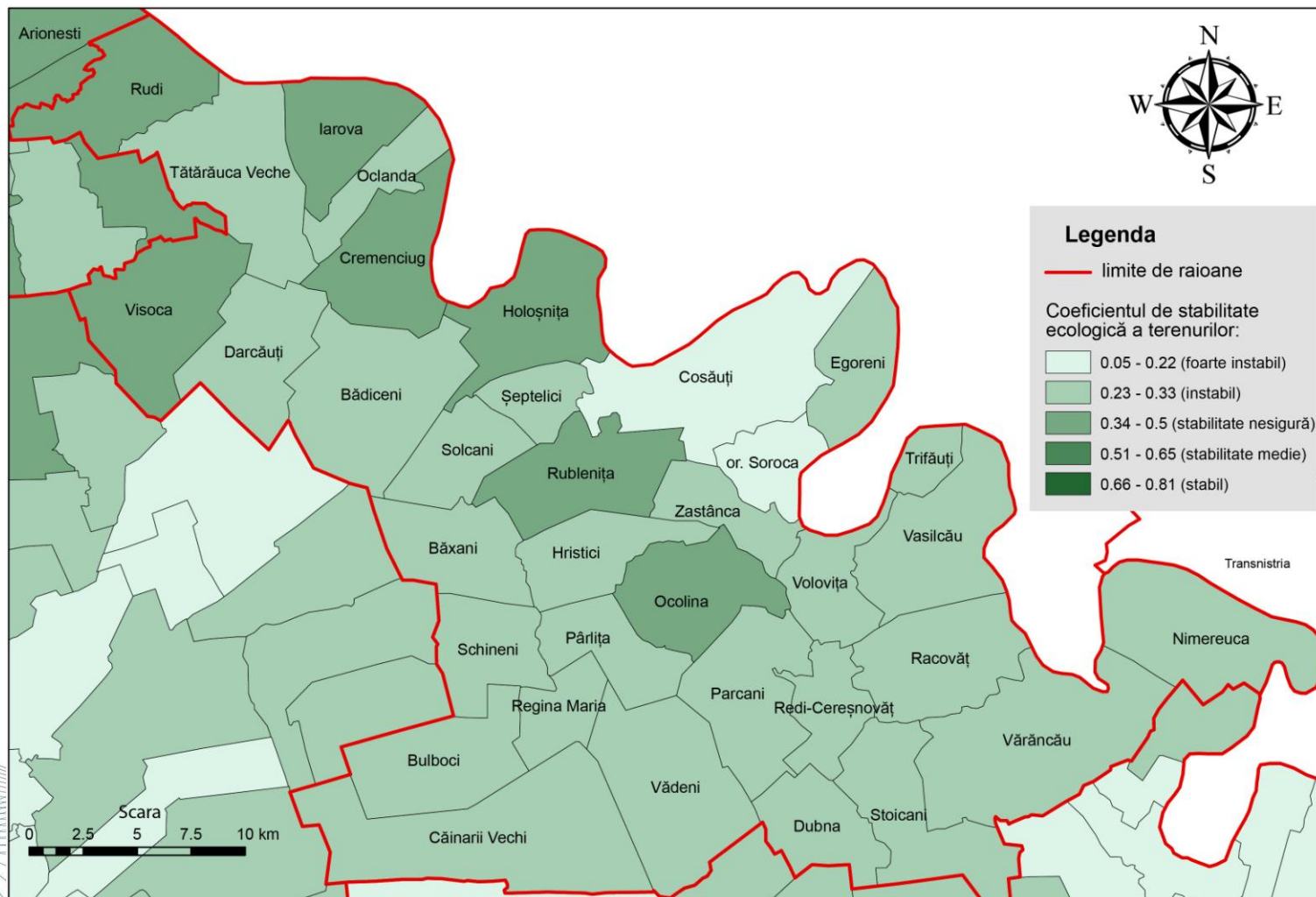

Ochi de păun mare

Saturnia pyri Rară, CRRM (EN)

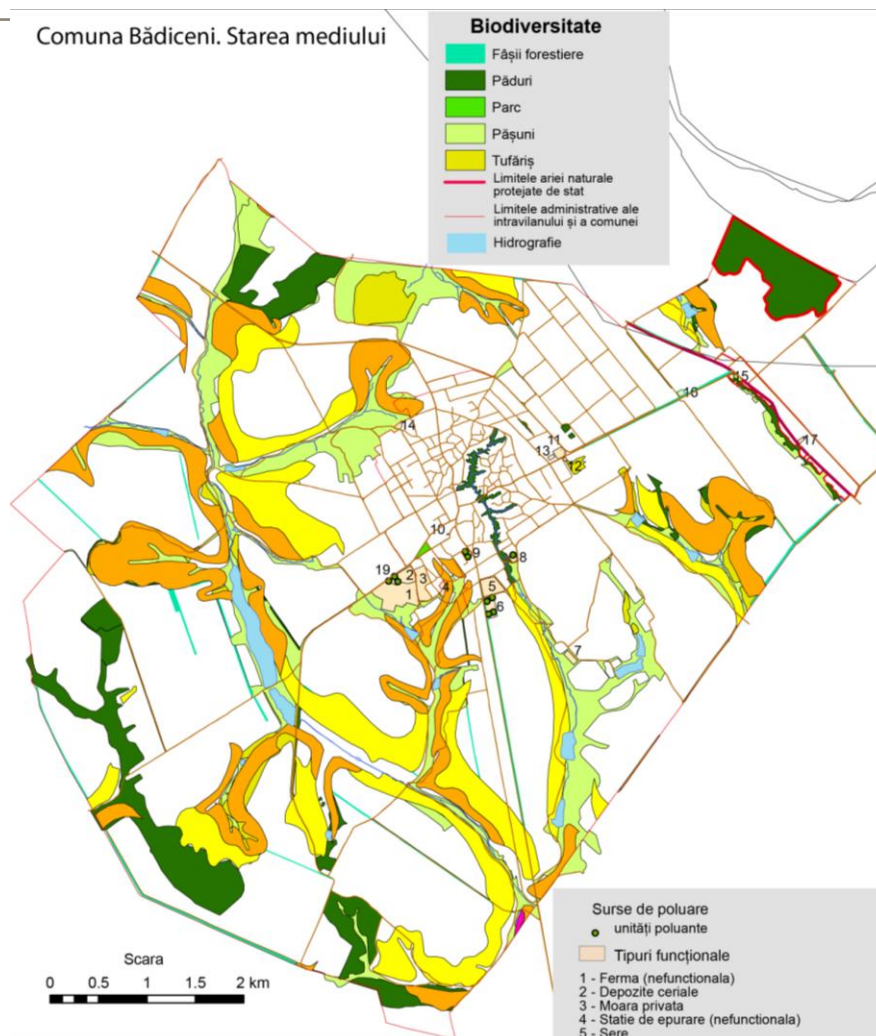

Presiuni antropice executate asupra biodiversității

Comuna Bădiceni. Starea mediului

Legenda

Surse de poluare a aerului

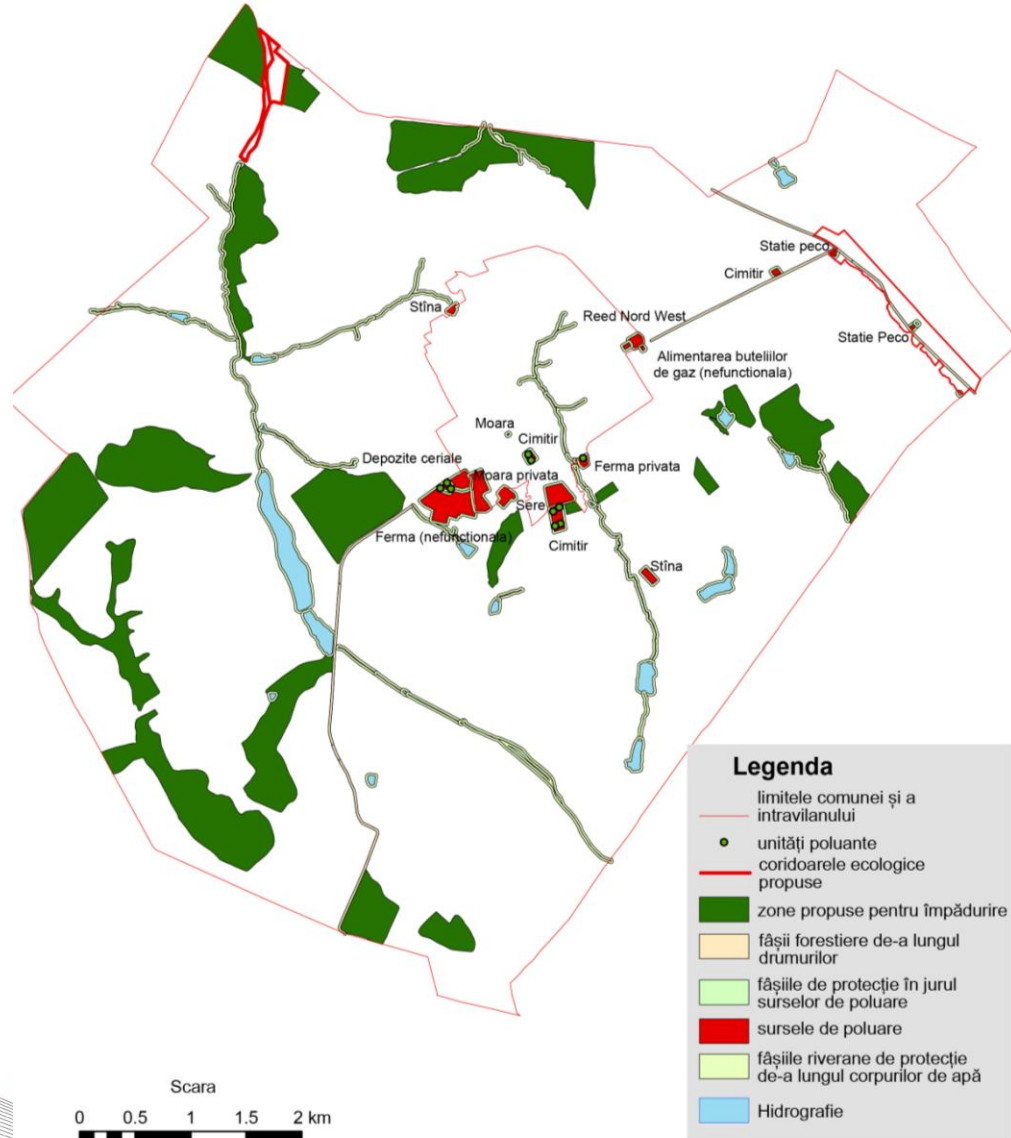
- Drum auto republican (poluare medie, inclusiv fonică)
- Drum auto local (poluare slabă, inclusiv fonică)

Starea resurselor funciare

Gradul de eroziune

- slab
- mediu
- putemic
- Torenți

Bădiceni. Reglementări de mediu

- Patrimoniul natural este o componentă naturală, care necesită regim special de ocrotire, conservare și utilizare durabilă în beneficiul generațiilor prezente și viitoare.
- Valoarea de unicat a ANPS din partea de Nord a RM este redată și de reprezentanții floristici și faunistic din zonă, cu statut național și internațional de protecție.

